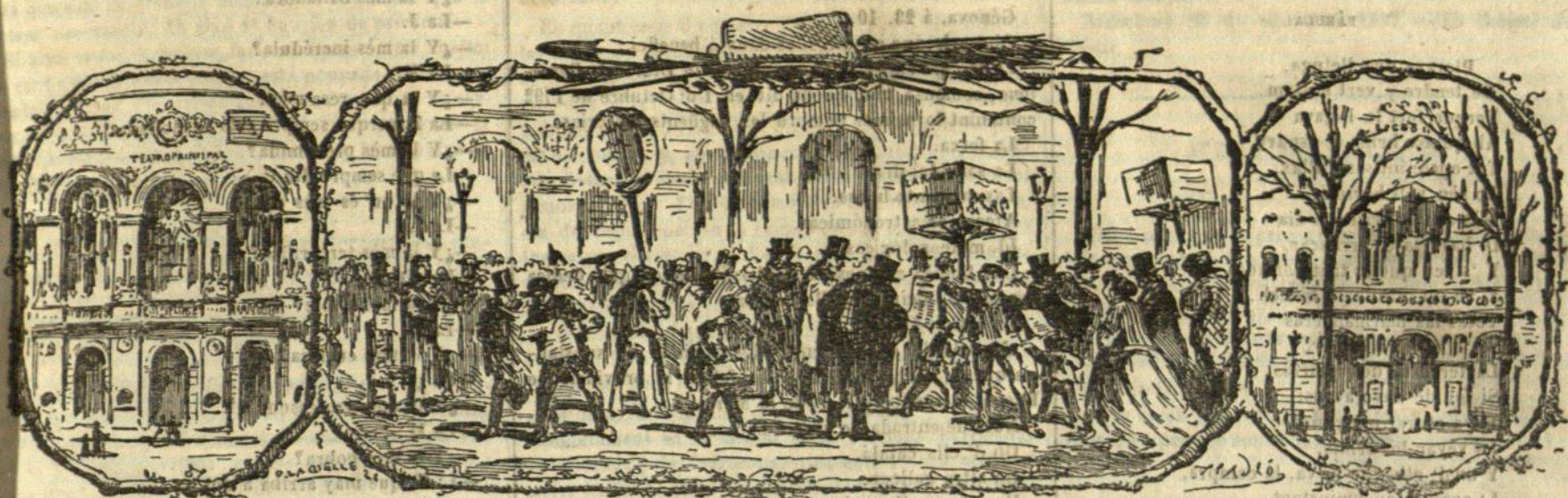

2 cuartos cada número.

Surtirá un cop cada
semana.Se ven en todas las
librerías.**MENJAR PÁ.**

La de menjar pá es la primera costum que tot home contrau, aixís que 'l desmaman. Tothom ho sap, tots ho veyem, y no obstant, se permet y 's consent sense que ningú hi posi 'l més mínim obstacle, ni la més petita observació. ¡Y no 'n fá poch de mal!

La pobre criatureta que, en compte del muguó matern, se troba per primera vegada ab una llesca de pá, lo tendre infant que obre la boca y per primera vegada mastega aquell fruit de la suor d' un forner, poch sap lo que fá, y poch saben també lo que fan tots los pares y mares, que, no escarmentats ab ells mateixos, permeten que son fill se deixi caurer en lo precipici, hont nos trobem tots los que menjem pá.

No ho dich per alló de que 'l pá fá tornar tonto, que tot aixó son fanfarrías y poch pá; jo 'n menjo bonas llescas, y ja veuen si soch aixirit. Y quants sabis haurán existit que válgals lo pá, per no quedar-se en dejú.

Pero tot lo mal de menjar pá, se troba en rahons una mica més graves y una mica menos tontas que la que acabo de destruir, fent servir lo meu talent d' exemple.

Un home viciós causa horror á tothom; contra ell s' aixeca un *tolle, tolle* del botavant, es rebujat, despreciat y tot lo que vostés vulguin... y aquell home menja pá.

Quant un jove xitxarel-lo comensa á pèndrer lo mal vici de jugar, y se li coneix que gasta massa, porque no hi hagi trampa y se li averigua 'l viciot, veuran pares y avis y germans trastornats, y vinga repulsa d' aquí, y sermó d' allá, y anar á trobar lo capellá conegut porque li fassi reflexions, y tanta alarma y tant trastorn... y no s' adonan de que 'l xicot menja pá. Quant prengué

SEMMANARI CATALÁ.

tan fatal costum, ningú li digné res; sa mare mateixa li llescava, y son propi pare treballava per guanyarli.

Las lleys condemnan al lladre en totes sas caras y acepcions, desde 'l que roba mocador de butxaca y rosaris en las iglesias, fins al que 's disfressa y caracteriza per millor enganyar, desde la criada que fuig ab lo cistell d' anar á plassa y ab los cuberts del calaix, fins al banquer miserable que *quiebra* y s' escapa ab la riqueza de tots los que en ell han confiat. Los bandos prohibeixen orinar-se pe 'ls carrers, y posan multa als que treuen los matalassos als balcones, y al que rega de dia los testos de la finestra. Los diaris cridan contra 'ls cotxeros que corren y contra 'ls municipals que no vigilan y las marmaneras que venen tomátechs de quinze dias; la opinió pública rebuja al usuré que serveix al necessitat cobrant-se son servey; lo públich xiula al tenor quel li fá un gall... y ni la lley, ni 'ls bandos, ni 'ls periódichs, ni la opinió pública, ni 'l públich mateix han dit may res contra aquesta costum de menjar pá, que una volta contreta, no s' ha vist may que la deixés ningú, sense morir-se.

Si l' home no s' hagués avesat desde petit á aixó que lamentem, ¿qué 's pensan que 's faria bolero, ni memorialista, ni acompanyaria noys, ni faria d' esmolet, ni tocaria l' orga, ni faria foras, ni 's giraria lo devant á detrás com ho fá Mr. Petrópolis? Sino tingués la costum de menjar pá, ¿hi hauria lladres, ni jugadors, ni caixas que han quebrat, ni títols de la deuda falsos? ¡Oh! ¡cal!

Tot vé de petits. Ningú ignora que una llesca de pá 'n porta una altre, que, una volta donada la primera caixalada, es precis donarne cent mil, porque la mala costum ja está agafada. Després l' home 's queixa, y li sap greu, y cent vegadas durant lo dia, li sentirán esclamar: ¡Per un bocí de pá!...

Lo camálích que sua cada gota com una llágrima de Polónia, lo marqués que té la pena de ser noble y de portar la insignificancia d' un insignificant *de*; lo ataconador que clava tatxas y lo advocat de més nóm, lo pagés y lo ciutadá, tots hi son per la mateixa y tots son guiats per una idea, porque tots plegats ténen la mala costum de menjar pá.

Un home que balla, un home que vetlla; una dona que cus, una dona que 's casa; un senyor que 's dona tó, una senyora que 's fá ser guapa, son tributaris d' aqueixa costum terrible, contra la qual may ningú hi ha dit res.

Lo poeta que vola, com un estel, per las aéreas regions, lo mateix que la dona que frega rajolas, menja pá; la dama, escotada y ab cap de rissos, que de mullida carretel-la se n' empassa per una marmórea escala á encopetat palco del Liceo, ó á alfombrat saló de ball del *Círculo Equestre*, menja pá; la enamorada pareja de enamorats que sota 'ls arbres suspira, y la vigilant pareja de municipals que per las botigas corren fent regar, menjan pá.

¿Per qué donchs se té de permètrer? ¿Hi ha res més general que aquest vici que 'ns porta tots los mals y que ab tant descaro 's practica?

¿Han vist may ningú més fresch y més impassible que un inglés? ¿Llegeixen may disgustos en una cara inglesa? Donchs es porque 'ls inglesos son, del mon, los que menjan menos pá. No ténen més que l' *esplin*, y aixó encara es per la mica de pá que menjan.

Jo també tinc aquest vici, ja 'ls ho he dit; pero ara 'l vull deixar... y 'l deixaré. He probat lo pá navarro, lo pá de máquina y lo de crostons: cap me va bé; de modo que 'ls asseguro que 'l deixo, perdent aixís tant mala costum, y d' avuy endavant los asseguro que menjaré llonguet.

JOSEPH MÀS.

2 cuartos cada número.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Plassa Nova, n.º 5.

LLIBRERIA DE E. PUIG,

Barcelona.

LA LLETUGA Y L' HORTELA.

FÁBULA.

Plorava una lletuga,
De tendre y vert ensiam,
Perque fort la lligava
Ab quatre brins d' espart,
Tot opriment sas fullas,
Lo seu vell hortelá.
Més quant arribá 'l dia
D' haverla d' arrancar,
Y 's veu que es tant hermosa
Y ab un ullet tant blanch,
Totas las marmanyeras
Se 'n varen admirar,
La feren de dos quartos
Si fón de xavo avans;
Feya aturar minyonas,
La veyan los criats,
Y un d' ells que hi va, la compra,
L' arregla en un instant,
Y á casa d' un canonge
Al fi sur per sopar,
Mentres diguè joyosa
Que aquella sort tant gran
Debía al pobre avi
Que la lligá ab espart.
No ploréu donch si 'ls ávis
Vos volen castigar:
Si quant encar s' es tendre
Vos lligan com se cal,
Faréu com la lletuga
Que recobrá en sent gran
Lo que patí xiqueta
Per ferse rich plumall,
Per encisar bonica
Ab son ullet tant blanch.

CÁRLOS M. RICART.

L' ORGULL DE LA PUBILLA.

(Continuació.)

VI.

(Llegéixintse los números 8, 9 y 11.)

Aquest número, que pertany al 5 de Maig de 1763, no porta ni sant del dia ni més escrits que 'ls citats, y es lo segon número del primer periódich que 's publicá en Espanya.

Lo de la segona época (1772) referintnos al primer número, contenia:

Lo prospecte.

Exposició literal del Evangeli del dia.

Entradas de barcos en lo port de Barcelona desde 'l 15 al 31 de Maig inclusius. Eran 11 barcos.

Quatre anuncis.

Un d' una criada.

Un altre de que 's llogava un magatzem.

Un altre de la pèrdua d' una gosseta.

Y un altre d' una dida.

Tampoch aquest nou periódich portava 'l sant del dia; surtia diàriament y no 's diu lo que costava per suscripció ni cada número.

En primer d' Octubre comensá á publicarse lo sant del dia; apareguè ab una vinyeta al principi, contenint en son centre l' escut d' armas d' Espanya y baix lo títol de:

Curioso.

Histórico.

Erudito.

Comercial.

Civil.

Económico.

En lo número 176, perteneixent al dia 29 de Novembre de 1772, inserta la secció de

Cambis.

Madrid, á 1 per 100.

Cádiz, 2 per 100.

París, 15, 10 y 15, 11.

Amsterdam, 98 1/4.

Londres, sens lletras.

Génova, á 23, 10.

Observis que no diu si es dany ó benefici.

La tercera época, inaugurada per lo *Diario de Barcelona*, comensá, com queda dit, en 1 d' Octubre de 1792 contenint lo primer número las següents materias.

La fetxa.

Lo sant del dia.

Las quaranta horas.

Afeccions astronómicas.

Id. meteorológicas.

Una bonica composició de divuit versos que dedica l' editor á la ciutat de Barcelona.

Un article titulat:

«Noticia del establiment de las pastillas de substancia que de ordre de S. M. s' ha fet en la provincia de Buenos-Aires, pera l' us de la Marina.»

Nota de entrada de quatre barcos:

Un d' ells catalá.

Un altre gallego.

Un altre mallorquí.

Y un altre de 'sueco.

L' anunci del teatro ahont se representá l' ópera italiana *Lo fanátich en Berlina*, comensant á las cinch de la tarde y la noticia d' haver produït 2,674 rals la entrada del dia anterior, acabant lo contingut l' anunci de tocarse aquell dia l' oració á un quart de vuit y las ánimas á las vuit.

(Se continuará.)

LA PENSAMENTERA Y L' AIGUA.

FÁBULA.

Dins d' un hortet hi havia

Una pensamentera,

Que per fallar li l' aigua

Moria quasi seca.

¡Ay flor morada y groga!

¡Ay flor de las més bellas!

¡Que ab tos sospirs flairosos

Y tos belluts y sedas,

Tè morts per falta d' aigua,

Marcida, trista, y seca!—

Aixís parlá, una fulla

Fentne servir de llengua,

La moribunda planta,

Quant Júpiter, que ho veyá,

No fa sino que tira

Encesas las sagetas,

Y en lloch de da á la pobra,

Rosada, ó gotas frescas,

Del cel los negres núvols

N' obrí al bell damunt d' ella;

Fins que entre tants mars d' aigua

Son tronch y flors ofega.

Penséu á dar ab mida

Tot quant que deu vos pregan;

Si basta ab una gota,

No 'n deu una tempesta;

Revifa una rosada

Y un mar desfet, ofega;

Si no ho creyeu, mireu vos

En la pensamentera.

CÁRLOS M. RICART.

QUALITATS DE LAS LLETRAS.

—¿Quina es la lletra més aduladora?

—La B, perque á tot diu BE.

—¿Quina es la més peresosa?

—La Y, perque sembla un home quant badalla.

—¿Quina es la que pót dar més llum?

—La I accentuada, perque sembla un ciri encés.

—¿Y la més rel·ligiosa?

—La X, perque sembla una creu.

—¿Y la que may pót anarsen?

—La V, perque sempre ve.

—¿Y la més embustera?

—La T, perque diu *tè* y may dona.

—¿Y la més viatjadora?

—La A, perque sempre va de tal punt a tal altre.

—¿Y la més balladora?

—La J.

—¿Y la més incrédula?

—La K.

—¿Y la que resa més?

—La Z, perque sempre está agenollada.

—¿Y la més presumida?

—La que sempre diu C.

—¿Y la qu' és més dona?

—La Ll.

—¿Y la més terrorífica?

—La O!...

—¿Y la més noble?

—La D.

—¿Y la més curiosa?

—La E!...

—¿Y la més professionera?

—La H.

—¿Y la més pobra?

—L' U, que may arriba á dos.

—¿Y la que s' equivoca més?

—La R, que sempre erra.

—¿Y la més borratxona?

—La S, perque sempre va de tort.

Sembla que, en vista d' aixó, 's tracta de proposar á la Academia que tregue del abecedari totas las lletres que no tenen cap més qualitat que la de ser lletra, y que donga un premi á tothom qui 'n descubreixi en alguna de las que faltan á la llista.

CORRANDAS.

Si en lo cor cau la llavor
de la ditxa ¡que poch creix!...
Mes si hi cau la de las penas,
¡cóm floreix en un no res!...

Una estrellita en lo cel,
brillant, ne designa amor,
dos estrellas en tos ulls
designan per mí, dolors!

Dormint, angelets somio,
y despert, á ella la veig:
¡fuig, fuig, somni de mos ulls,
que soch més fells despert!

Cada jorn, la matinada
per véueret, nina, apareix,
y sobre l' herba y las flors,
ne plora, perque no 't veu.

Cada jorn quant te despertás
puja al cel un nuvolet:
¡pót ser es que porta l' ángel
que veílla lo somni teu!

Jo t' am', te diguí... y rigueres...
bufant passava l' oreig,
y no sapigué qu' endúrren
mon amor ó ton desdeny.

PERE NOLASCO SAGRISTÁ.

SACH DE NOUS.

Se coneix que aquell cotxero que 's ha plantat á la Rambla dels Estudis hauria posat lo rétol en catalá, si hagués topat los temps en que lo escriptor en catalá era completament permès, pero, com no li haurian censurat, ha fet un rétol bilingüe, y ara diu: *Establecimiento de Francisquet*.

LA PUBILLA ara 't promet
que sols per lo del lletrero,
si necessita un cotxero
demanará 'n Francisquet.

* *

Lo diari d' en Brusi portava l' altre dia un *suelto*, que venia á dir lo següent: «Las orgas que s' aturan á tocar

pe 'ls carrers, privan á la gent que descansa y á la que está ocupada en treballs mentals, de la quietut que 'ls es tant necessaria. Ab aixó s' haurien de privar.»

Si aixó 's fés, nosaltres fariam aquest altre *suelto*: La gent que descansa y la qu' está ocupada en treballs mentals, privan á las orgas que corren tocant pe 'ls carrers, d' aturarse hont los vingui bè, pera guanyarse la vida. Ab aixó que 's privi 'l descansar y 'l ocupar-se en treballs mentals.

Sembla que 'l primer actor y director que han contractat en lo teatro Romea es D. Benito Chas de la Mole.

Salut y aplausos.

Las produccions que per ara sabem que tè la empresa del Teatro catalá son: «La Rosa blanca», drama en tres actes. «La Urbanitat», comedia en dos. «Lo moro Ben-ani», gatada en dos. «Palots y ganxos», pessa en un, y altres que no diem per no estar encara com aquestas en poder de la empresa.

Sembla que fins la Providencia s' oposa á que s' edifiqú al mitj de la plassa de Catalunya, sopusat que 'l altre dia ja s' enfonzá part de la casa que hi fan.

De ordre del Ecselentissim Sor. Capità general, insertem traduida al catalá la següent alocució, que ha dirigit á Catalunya.

D. Joan de la Pezuela, *Compte de Cheste, Capità general de Catalunya, etc., etc.*

CATALANS:

Grat es pera mi anunciarvos que 'l estat de guerra en que lo govern s' ha vist obligat á posar aquesta terra, modelo en Espanya d' aplicació y de treballós enginy, sols ha de servir en mas mans al mejor afiansament de la pau y tranquil·tat que necessitant aquellas

relevantis dots del vostre caràcter per son complet desenvollop.

En quant toca al comerç, á la indústria, al cultiu de las arts y de las ciencias en res sentireu lo pes de ma autoridad, com no siga quan necesiteu son auxili per que ella os assegure ciment ferm ab la conservació del publich sossego. La Reina, aixis ho vol: lo govern aixis m' ho mana; y un Ajuntament compost dels homes mes il·lustres d' aquesta gran capital ajuda eficazment á mos esforços. ¡Llor á aixos patricis generosos que lo dia del treball deixan lo regalo de sos palaus y de sas torres per consagrar-se al servey de la ciutat hermosa en que nasqueren, y plens alguns d' anys, d' honors, y de riquesas, tot ho posponen á cumplir sos debers ab sos conciudadans que 'ls vehuen ab admiració y respecte: ab Deu qui ha de donarlos lo premi al qual costat son tan poch las delicias mes grans de la terra.

Lo bisarro brigadier Garcia va batre y dispersar completament en lo Bruch á las faccions barrajadas de Baldrich y de Targarona, causantlos onze morts y molts ferits. Lo jefe, los oficials, las tropas, se conduiren ab 'l esperit de valor y llealtat que distingeix á eix disciplinat exercit. Lo entés general Izquierdo, al devant de forsas considerables, dirigeix ab son acostumat acert los concertats moviments de numerosas columnas qu' han de netejar de *foragidos* los pobles de Tarragona y del Priorat. Los gobernadors de Girona y de Lleida 'm fan á saber del estat de seguritat en que 's troban sas respectivas provincias, ahont ab prou feynas queda algun petit grupo de facciosos que tractan d' introduirse en lo vehí regne, en lo qual, cumplint ab estreta fidelitat los debers d' amistosa cordialitat, son desarmats y detinguts en los forts.

Lo aixecament, puig, de las partidas en Catalunya, s' acosta á son total aniquilament. Ni un puesto ha sigut sorprés, ni un sol soldat ha desertat de sas banderas. Las mentidas mes absurdas han sostingut solament hasta ara aquesta boja sublevació que dirigeixen sorda y cobardement certs malvats, tant generosos de la sanch agena, com avaros de la perversa seva, amagats en sos *podrideros* de Barcelona. ¡Caiguan sobre ell-

las llágrimas de las víctimas, y la execració de tots los homes honrats!

Barcelona 23 d' agost de 1867. — *Lo Compte de Cheste.*

FEU ROTLLO.

Una senyora de la primera noblesa convidá á un célebre cantant á una *soirée* que donava, y un cop ell hi fòu, li suplicá aquella inútilment que cantés alguna cosa. Un altre senyor noble, enfadat de que un que no ho fòs, se fes pregar tant, digué á la senyora:

—Dèixil estar, demá podrà atiparse de sentirlo, per una pesseta no més.

—No crech que una persona com vosté vagi al galliner, respongué sonrient l' artista.

—Noy—deya un poeta dolent á un amich que li *es-neixia* 'l mérit—ja he acabat aquell poema; té trenta mil versos.

—Donchs treu lo compte: á dos versos que cada hù que 'l Hegeixi no més podrà resistir, necessitas quinze mil personas perque te 'l llegeixin tot,

Una senyora entrá en una botiga d' un *quita-man-chas* per darli uns guants á rentar.

—Miris, li digué l' amo, perque 's convensi de que ho fem bè, vegi los que tenim rentats á la porta, per mostra.

—¡Oh! respongué ella, los de la porta prou son nets, pero ¿qué sè jo si han estat may bruts?

—Doctor Pinyol, li vull consultar una cosa. Estich trastornat ab la conducta de la meua dona.—Donguim un bon consell, ¿cóm la reformaria vosté?

havia fet, fóra de més efecte, y creuria mes la nova, corrent menos perill, si li feya saber al cap d' uns quants dias y per una via indirecta.

En la cara del senyor Pere s' hi retratá d' improvis que havia pres una verdadera determinació.

—Tofol, ¿me voléu dir aquest secret?

—No, senyor.

—Vos mateix donchs; pero recordeuvos de que aquest es 'l últim dia de la vostra vida que parléu ab mí, y que may més m' heu de parlar per res.

Lo pescador indicá ab un gesto que obehiria, y 'l senyor Pere se n' anava ja, quant al passar per devant de la escala ahont havia segut en Tofol, sentí com dos xisclets, y 's trobá ab que en Guillemet y en Joanet, tots dos en camiseta, se li havian agafat per las camas, plorant desesperadament y dientli que volian anar ab ell á vèurer á la senyora Angeleta.

Lo senyor Pere quedá com assombrat.

En Tofol y la Tuyas llansaren un xisclet d' esglay, que hauria ferit lo cor del ser més endurit.

Y 'ls nins plora que plora, repetint que volian anar á ca la senyora Angeleta.

Los crits d' espant dels dos pescadors regoneixian una causa molt natural.

Lo metge havia encarregat que sobre tot los nins estessen en lo llit ben acotxadets perque estaven malalts de molt perill, y una sola alenada d' aire podia portarlos á la sepultura.

Sent així, ja podéu pensar si fora gros l' espant d' uns pares que tant estimavan á sos fills, al vèurersels com qui diu quasi nuets en la botiga y ab la porta oberta de bat á bat.

—Tanca la porta!

Fòu lo primer en que pensá 'l pescador al vèurer en tant imminent perill á sos estimats fillets.

La Tuyas corregué á la porta y la tancá d' una revolada, s' enfilá los nins á bras y 's posá á patonejarlos abressantlos y plorant com una criatura.

—¡Fills meus, fills meus, del meu cor! deya 'l bon home. La senyora Angeleta y 'l senyor Pere vos estiman, ara cureuvos y quant estigueu curats ja la veuréu.

Crech que no cal dir que tot aixó passava y 's deya ab la premsa que en semblants cassos s' acostuma, premsa que sols fora possible que 'l escriptor ne donés una idea en la novela, si pogués fer par-

lar á quatre ó cinch personatges d' un cop, com succeheix en la vida real; mes ja que així no pot ser, crech que basta advertirho com havem fet, pera que 'l lector s' afiguri la confusió que ab la repentina surtida dels dos nins, debia haverhi en los baixos de casa del pescador.

—¡Reyna santíssima! digné la Tuyas ¡fills meus, fills meus del meu cor!

—¡Guillemet, Joanet! cridava en Tofol, que junt ab sa muller s' havia llansat al damunt del senyor Pere, com si aixis cubrint ab sos cossos y ab sas robas als pobres nins, creguessen lliurarlos de las alenadas del aire que entrava encara per la porta acivel·lada.

Aquí comesá una lluyta estranya.

Los dos nins agafats al coll del senyor Pere, no 'l deixavan anar resistint á tots los esforços dels seus pares; lo senyor Pere, com prenent lo perill, al mateix temps que sentlos carícias, procurava desfensar dolsament, y l' ansietat dels dos esposos, los treballs del pobre hisendat, y 'l plor desconsolador dels dos nins, que de cap manera volian deixar lo coll de son benefactor, produian un quadro que hauria eternit á las pedras.

Los esforços continuaren per part de tots inútilment; al últim en Tofol, que ja s' anava enfadant per graus, apretá un xich més de lo que debia los brassets dels nins, y aquets, creyentse perduts, llansaren un xisclet, y pensaren que 'l únich modo de salvarse era dir:

—¡Ay, no, no!... jo m' estimo més al senyor Pere y á la senyora Angeleta que al meu pare, ¡ay, no, no!

Per un d' aquells efectes especials del cor humá, aixó, que en un nin de pochs anys no s' ha de pèndrer més que per una criatura, feu un efecte cruel al pescador que, després de las rahons que havia tingut ab lo senyor Pere, cregué ofés lo seu amor propi de pare, sentintse alló al mateix devant del hisendat, y ab una revolada arrabassá los nins dels brassos del pobre home, y comensá pegárllosi tant brutalment, que 'l senyor Pere y la Tuyas retrocediren horrorisats, y quedaren una estona com si los hagués ferit un llamp.

Després d' aixó, 'ls dos nins quedaren com atontats dels cruels cops d' en Tofol, y en sos mateixos brassos ahont encara 'ls tenia se 'ls ne pujá escala amunt, y tancant la porta ab clau detrás d' ell, deixá al senyor Pere y á la Tuyas més assombrats que may.

Hi hagué un moment de silenci sepulcral; mes ben prompte l'

—Home, déixila fer... Aixó 'ls passa á ellas mateixas. Miris, la meua era lo mateix, y densá que va cumplir los seixanta, la tinch cambiada com una mitja.

Ara poch, quant varen fer aquella agafada de vagos, preguntaren á un:

—De qué vius tu?

—Jo de qué visch? De res... Ara si 'm pregunta de que 'm moro, li diré que de fam.

Un borratxo estava agonizant, y lo capellá li digué:

—Fill, ja s' ha reconciliat ab tots los seus enemichs...

—No més me 'n falta un... Pero ara ho faré... Que 'm portin un cantí d' aigua.

Li portaren, se 'l begué, y 's girá á ne 'l capellá:

—Pare, ja no tinch cap enemich.

L' altre dia, á la Mar vella, van robar la levita á un geperut.

—Malehit siga, digué aquest al trobarse despullat. Tant de bó que al que me l' ha robada, li vingui tant justa com á mí!

Sol·lució á la Endevinalla del núm. 11.

Las estisoras.

Sol·lució á la Xarada del núm. 11.

Vi-ga-la-na.

Sol·lució al Geroglífich del núm. 11.

Los inglesos son amants del gotich y de las españolas.

ENDEVINALLA.

No 'm farias un petó,
y sens mí, may farás net;
pe 'l coll me lligan, estret;

tinch palma, y xicot no sò.

Tant aprop d' aigua, com lluny,

sempre hont soch hi veurás canya.

Lo qui ab aquesta s' enganya,

ni sap que má ciosa es puny.

XARADA EPISTOLAR.

Molt senyor meu: la present

lo trobi ab salut.... y ho,

com per ara, gracia á Deu,

es la meua y la de tots.

Sabrá com aquí un primera

nos ha consternat á molts,

y per si tercera y prima

li espliqués algú, no fós

que tingués, exagerantho,

algun disgust ó trastorn.

No es mes que la Mariagneta,

que té aquell capet tant boig,

volgué anar ab una colla

á véurer la prima y dos,

que ja 'ls convidava sempre

lo fill del governador.

Y com es tant tafañera

volia tocarho tot,

la pólvora, las granadas,

s' acostava á n' als canons,

y tot lo vestit que duya,

qu' era aquell que té millor,

se 'l posá fet una llástima,

de greix d' untar tot alló.

Ja varem rentarlo ab quarta;

pero 'l greix es molt traïdor,

hi ha quedat, y si 's vol tréurer

ha de se ab un vestit nou.

Per lo que fá á la familia

per ara tots están bons,

en Quimet que estava débil

va marxar aquest dijous

á pèndrer la llet de vaca

á la patria de la dos,

que, com es terra de fresca,

no hi deura tenir calor.

La noya está enamorada,

encara que penso jo,

que si 'l xicot no fós noble

y 'l tres no li fes tant goig,

prompte ho deixaria córrer

sense morir de passió.

Disposi de son amich

y molt atent servidor,

QUIM PLANAS Y LLAGOSTERA.

D. Pere Tramullas.

TOT.

GEROGLIFICH.

NO NO NO NO

NO NO

NO NO NO NO

FER BITLLAS.

Las sol·lucions se donarán en lo número próxim.

E. R.—Eudalt Puig.

Barcelona 1867.—Imprenta de Narcís Ramíez y Compañía, pas-
satje de Escudellers, número 4.

hisendat rompé como un riu quant se surt de mare y llansantse damunt la porta que la trobá tancada:

—Infame! Mal home! cridá ab tota la forsa, jo 't juro que aquesta nit dormirás en la presó, y no vull portar lo nom que porto si no 't faig perdrer.

—Sentir aixó y un crit desesperat que obrí 'ls gelats llabis de la Tuyas fou cosa de mitj segon.

Lo cor angelical d' aquella dona, anonadat pe 'l perill que acabavan de passar sos fills, havia tornat en sí, despertat pe 'l perill que anava á córrer son espòs,

Ella sabia que 'l senyor Pere era regidor, ella sabia lo poderós que l' hisendat era en lo poble, y al oir aquell jurament havia sentit glassarse la sanch en sas venas, y s' havia vist perduda per causa d' ell, ella y tota sa familia.

Lo senyor Pere, després de lo dit, doná dos passos cap á la porta, y no 'ls havia donat encara, quant ja s' trobá ab la Tuyas agenollada á sos peus y demanantli perdó pe 'l seu marit.

—Per Deu, senyor Pere!

—Deixeume estar, Tuyas!

—Perdónil, era boig, estava fora de sí, si aixís no hagués estat com vol que pegués als seus fills, á qui ell tant estima?

—Ell se recordará de mí.

—Perdónil pe 'l cel, no vulga saber may més res de nosaltres ja que havem sigut tant ingrats ab vosté, sia 'l despreci lo cástich de qui 'ls favors no aprecia!

Las llágrimas que brollavan dels ulls de la Tuyas eran tant abundants, era tant verdadera la súplica, y tant arrancats del cor, los sospirs que llansava, que l' hisendat se sentí desarmat per aquella veu llastimosa, y deixant guaitar á sos ulls dos llágrimas que la compassió havia arrancat del fons de son cor:

—Pobre mártir! digué: per qué no tinch d' accedir á vostras súplicas si al últim vos sola fórau la que més amargament pagariau los efectes de la meua ira? Anéu en nom de Deu; qu' ell perdoni á n' en Tofol com jo 'l perdono, y us doni tanta ventura com pera mí desitxo.

—Ah! Gracias, gracias senyor Pere.

—Obriu la porta, Tuyas.

La pobre dona alsá la balda, la porta s' obrí grinyolant, y, sens dir una paraula més, sorti l' hisendat de casa del pescador sentint com á darrera d' ell la porta tornava á tancar-se.

Ja era nit. La lluna platejava las onadas que com mantells s'

al acabarse, 'ls ulls de tots tres, estavan espurnant llágrimas, que en vá tractavan de contenir.

—Ja pot pensar senyor Pere, digué en Tofol, que més que un pare estima als fills no pot estimar ningú, y que quant jo me aconso- solo de que EMBARRANQUIN abans de que tornin á casa de vosté, gros ha de ser lo motiu.

Aixó omplí y fins feu curull á la mesura de la paciència del hisendat, s' exaltá de repent, y ab los ulls, sortintli del cap, se dirigí vers á n' en Tofol.

—Més quin pot ser aquest motiu que fins vos obliga á matar als vostres fills?

—Déixiu correr senyor Pere, y vagi en nom de Deu, perquè ja li he dit que no ho diria.

Lo pobre senyor Pere quedá un instant com si perdés lo món de vista.

La Tuyas assentada en un recó y plorant amargament, estava tant estranyada de la conducta del seu marit, que se 'l mirava com esfarehida.

Lo que estava fent en Tofol, era cruel, y combinat ab un maquiavelisme que espanta, si bè, per altra part, la enveja 'l cegava tant, que no veyá que ab tot alló, tant mal se feya á n' ell mateix com podia fer als altres.

Qualsevol altre, no tant exasperat, hauria dit:

—Bè es veritat que jo creya segur que tota la fortuna d' en Roure fóra dels meus fills; pero ja que la sort ha vingut á ficarhi un altre nin entremitx, no hi renyim, perquè si bè ara ja es cert que no 'ls ho deixaré tot, com que es tant rich, me 'ls pot deixar felissos, y renyeixo no 'ls donaré res y será pitjor.

Ell no; exasperat y fora de sí, ja que se li havia fet la mala partida d' amparar á un infelís nin abandonat, no volgué transacció de cap mena y determiná renyirhi com se sol dir, en totum.

No content ab renyirhi, determiná, com ja diguerem, venjar-se; la venjansa consistia en calumniar á Angela y aquest era 'l secret que no volia confiar lo senyor Pere, per molts motius.

Primerament; perquè encara no tenia ben pensada quina fora la calúnnia ab que feriria á la innocent Angela, y fins y á tant que ho hagués ben combinat ab la vehina tafañera, no volia llansarla al vol.

Després perquè temia la furia del senyor Pere, per més que no era cobart, quant ell li insultés una esposa qu' estimava tant, y últimament, perquè preparat l' hisendat de la manera qu' ell ho